

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Фінанси в бізнесі

Розробник:
Чумак Валентина, професор кафедри фінансів, банківської справи
та страхування, к.е.н., доцент

Полтава 2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Фінанси в бізнесі
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Чумак Валентина, к.е.н., доцент <i>Контакти:</i> 12 каб. (корпус факультету обліку та фінансів) <i>e-mail:</i> valentyna.chymak@pdaa.edu.ua тел. 095 645 61 41 сторінка викладача https://www.pdaa.edu.ua/people/chumak-valentyna-dmytrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень Другий (магістерський) рівень – галузь знань 21 Ветеринарна медицина
Спеціальність	Всі спеціальності
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни, які передують вивченню дисципліни Фінанси в бізнесі – відсутні

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств різних форм бізнесу.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення сутності та організації фінансів підприємств; набуття навиків фінансових розрахунків; оволодіння методами фінансового планування, оподаткування, оцінювання фінансового стану та санації підприємств.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 8. Здатність до практичного застосування знань та оволодіння сучасними знаннями.

ЗК 19. Здатність приймати ефективні фінансові рішення з урахуванням динамічних змін зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання, ПРН:

ПРН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 17. Уміти ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій для вирішення практичних завдань; володіти належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма (ЗС бд_2020)				заочна форма (ЗС бз_2020)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Основи організації фінансів підприємств різних форм бізнесу	10	2	-	8	10	2	-	8
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 3. Порядок формування та використання прибутку підприємств	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 4. Оподаткування суб'єктів підприємництва	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 5. Кредитування бізнесу	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 6. Бізнес-планування на підприємстві	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 7. Ризики та страхування в бізнесі	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 8. Фінансова санація та банкрутство підприємств різних форм бізнесу	12	2	2	8	12	-	-	12
У т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання)	-	-	-	-	30	-	-	30
Усього годин	90	16	14	60	90	2	2	86

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи		Аудиторна контрольна робота	
			підготовка рефератів	виконання практичних завдань		
ПРН 13	14	-	4	-	22	40
ПРН 17	-	28	-	24	8	60
Разом	14	28	4	24	30	100

Форми контролю результатів навчання (заочна форма)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Аудиторна контрольна робота	Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи			
			підготовка рефератів	виконання індивідуальних завдань		
ПРН 13	2	-	14	-	24	40
ПРН 17	-	4	-	50	6	60
Разом	2	4	14	50	30	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				аудиторна контрольна робота ³	Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи			
			підготовка рефератів ¹	виконання практичних завдань ²		
Тема 1. Основи організації фінансів підприємств різних форм бізнесу	-	-				-
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	2	4				6
Тема 3. Порядок формування та використання прибутку підприємств	2	4				6
Тема 4. Оподаткування суб'єктів підприємництва	2	4				6
Тема 5. Кредитування бізнесу	2	4				6
Тема 6. Бізнес-планування на підприємстві	2	4				6
Тема 7. Ризики та страхування в бізнесі	2	4				6
Тема 8. Фінансова санація та банкрутство підприємств різних форм бізнесу	2	4				6
Підготовка рефератів			4			4
Виконання практичних завдань				24		24
Аудиторна контрольна робота					30	30
Разом	14	28	4	24	30	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують один реферат (максимум 4 бали) за темами навчальної дисципліни, при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією;

² протягом семестру здобувачі вищої освіти самостійно виконують практичні завдання (задачі) по кожній темі навчальної дисципліни (максимум 3 бали за тему). При цьому бали в журналі виставляються сумарно окремою позицією в кінці семестру;

³ протягом семестру передбачено написання аудиторної контрольної роботи (максимум 30 балів), при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи			аудиторна контрольна робота ³
			підготовка рефератів ¹	виконання індивідуальних завдань ²		
Тема 1. Основи організації фінансів підприємств різних форм бізнесу	-	-			-	
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	-	-			-	
Тема 3. Порядок формування та використання прибутку підприємств	2	4			6	
Тема 4. Оподаткування суб'єктів підприємництва	-	-			-	
Тема 5. Кредитування бізнесу	-	-			-	
Тема 6. Бізнес-планування на підприємстві	-	-			-	
Тема 7. Ризики та страхування в бізнесі	-	-			-	
Тема 8. Фінансова санація та банкрутство підприємств різних форм бізнесу	-	-	14		-	
Підготовка рефератів				50	14	
Виконання індивідуальних завдань (контрольна робота)					50	
Аудиторна контрольна робота					30	
Разом	2	4	14	50	30	
					100	

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти заочної форми навчання виконують один реферат (максимум 14 балів) за темами навчальної дисципліни, при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією;

² протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують індивідуальні завдання (контрольна робота, максимум 50 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією;

³ протягом семестру передбачено написання аудиторної контрольної роботи (максимум 30 балів) при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання згідно з робочим та навчальним планом – залік.

**Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти
(денна форма)**

Форма оцінювання	Граничні межі балів	Вимоги до знань та умінь
Опитування	0-2	<p>2 бали - у випадку правильної, повної й чітко викладеної відповіді, що свідчить про високий рівень знання та розуміння предметної області фінансів у сфері бізнесу;</p> <p>1 бал – у випадку неповної, але в цілому правильної відповіді, що вказує на достатній рівень знань та розуміння предметної області фінансів підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>0 балів – у разі неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу й нерозуміння предметної області фінансів підприємств різних форм бізнесу</p>
Виконання вправ на практичних заняттях	0-4	<p>4 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку правильного розв’язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здатності використовувати знання й практичні навички у фінансовій діяльності підприємств різних форм бізнесу для прийняття ефективних управлінських рішень;</p> <p>3 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку вірної методики та незначних неточностей при розв’язанні, належного оформлення, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у фінансовій діяльності підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>2 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку незначних неточностей при розв’язанні, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у фінансовій діяльності підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>1 бал – у випадку наявних методичних помилок у розв’язку або помилок в арифметичних розрахунках за правильної методики розв’язку;</p> <p>0 балів – у випадку неправильного розв’язку або його відсутності</p>
Підготовка рефератів	0-4	<p>4 бали – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення та здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача;</p> <p>3 бали – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення, але здобувач вищої освіти відповів не на всі питання викладача, чи у випадку позитивного захисту роботи, до якої є несуттєві зауваження по змісту та/або в якій присутні недоліки в оформленні;</p> <p>2 бали – у випадку захисту роботи, в якій витримані усі вимоги з оформлення, але до якої є значні зауваження щодо змісту;</p> <p>1 бал – у випадку подання роботи з суттєвими недоліками в змісті, її невідповідності вимогам щодо оформлення, відсутності відповідей на питання викладача по темі реферату;</p> <p>0 балів – у випадку відсутності реферату</p>
Виконання практичних завдань	0-3	<p>3 бали - здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі кожної теми у випадку правильного виконання практичних завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здатності використовувати знання й практичні навички при</p>

		<p>організації фінансів підприємств різних форм бізнесу; 2 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв'язані задачі у випадку вірної методики та незначних неточностей при розв'язанні, належного оформлення, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у фінансовій діяльності підприємств різних форм бізнесу; 1 бал - здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у розрізі кожної теми у випадку наявних незначних методологічних помилок при виконання домашніх завдань, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо особливостей фінансів підприємств різних форм бізнесу; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує за невиконані домашні завдання, що свідчить про відсутність знань з даної дисципліни</p>
<p>Аудиторна контрольна робота 2 теоретичні питання (по 5 балів за кожне), 1 задача (20 балів)</p>	<p>0-30</p>	<p><i>Теоретичні питання:</i> 4 – 5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття питання, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання в сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу, оцінювати ефективність фінансової діяльності; 2 – 3 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень розуміння сутності фінансів підприємств різних форм бізнесу; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу. <i>Задача:</i> 17-20 балів за виконання задачі – у випадку повністю правильної методики розв'язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати навички у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу, оцінювати ефективність фінансової діяльності бізнесу; 13-16 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв'язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу; 9-12 балів – у випадку незначних помилок в методиці розв'язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про володіння базовими технологіями у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу; 5-8 балів – у випадку наявності помилок у розв'язуванні задачі, що свідчить про недостатність знань з фінансів підприємств різних форм бізнесу; 1-4 балів – у випадку наявності суттєвих помилок у розв'язуванні задачі, що свідчить про фрагментальні знання з фінансів підприємств різних форм бізнесу; 0 балів – у випадку відсутності розв'язку задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок з фінансів підприємств</p>

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти (заочна форма)

Форма оцінювання	Граничні межі балів	Вимоги до знань та умінь
Опитування	0-2	<p>2 бали - у випадку правильної, повної й чітко викладеної відповіді, що свідчить про високий рівень знання та розуміння предметної області фінансів у сфері бізнесу;</p> <p>1 бал – у випадку неповної, але в цілому правильної відповіді, що вказує на достатній рівень знань та розуміння предметної області фінансів підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>0 балів – у разі неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу й нерозуміння предметної області фінансів підприємств різних форм бізнесу</p>
Виконання вправ на практичних заняттях	0-4	<p>4 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку правильного розв’язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здатності використовувати знання й практичні навички у фінансовій діяльності підприємств різних форм бізнесу для прийняття ефективних рішень;</p> <p>3 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку вірної методики та незначних неточностей при розв’язанні належного оформлення, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у фінансовій діяльності підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>2 бали - здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку незначних неточностей при розв’язанні, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у фінансовій діяльності підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>1 бал – у випадку наявних методичних помилок у розв’язку або помилок в арифметичних розрахунках за правильної методики розв’язку;</p> <p>0 балів – у випадку неправильного розв’язку або його відсутності</p>
Підготовка рефератів	0-14	<p>12-14 балів – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення та здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача;</p> <p>9-11 балів – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення, але здобувач вищої освіти відповів не на всі питання викладача, чи у випадку позитивного захисту роботи, до якої є несуттєві зауваження по змісту та/або в якій присутні недоліки в оформленні;</p> <p>6-8 балів – у випадку захисту роботи, в якій витримані усі вимоги з оформлення, але до якої є значні зауваження щодо змісту;</p> <p>4-5 балів – у випадку захисту роботи, до якої є значні зауваження щодо змісту й оформлення;</p> <p>1-3 бали – у випадку подання роботи з суттєвими недоліками в змісті, її невідповідності вимогам щодо оформлення, відсутності відповідей на питання викладача по темі реферату;</p> <p>0 балів – у випадку відсутності реферату</p>

<p>Виконання індивідуальних завдань (контрольна робота), що містить 2 теоретичні питання (максимально 15 балів за кожне) та 1 задачу (максимально 20 балів)</p>	<p>0-50</p>	<p><i>Теоретичні питання:</i> 11-15 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття питання, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання в сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу та оцінювати ефективність фінансової роботи; 6-10 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень розуміння сутності фінансів підприємств різних форм бізнесу; 1-5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу</p> <p><i>Задача:</i> 17-20 балів за виконання задачі – у випадку повністю правильною методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати навички у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу та оцінювати ефективність фінансової роботи; 13-16 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу; 9-12 балів – у випадку незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про володіння базовими технологіями у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу; 5-8 балів – у випадку наявності помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про недостатність знань з фінансів підприємств різних форм бізнесу; 1-4 балів – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про фрагментальні знання з управління фінансовою санацією підприємств; 0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок з фінансів у сфері бізнесу</p>
<p>Аудиторна контрольна робота 2 теоретичні питання (по 5 балів за кожне), 1 задача (20 балів)</p>	<p>0-30</p>	<p><i>Теоретичні питання:</i> 4 – 5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття питання, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання в сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу, оцінювати ефективність фінансової діяльності; 2 – 3 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень розуміння сутності фінансів підприємств різних форм бізнесу; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансів</p>

	<p>підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу.</p> <p><i>Задача:</i> 17-20 балів за виконання задачі – у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати навички у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу, оцінювати ефективність фінансової діяльності бізнесу;</p> <p>13-16 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>9-12 балів – у випадку незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про володіння базовими технологіями у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>5-8 балів – у випадку наявності помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про недостатність знань з фінансів підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>1-4 балів – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про фрагментальні знання з фінансів підприємств різних форм бізнесу;</p> <p>0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок з фінансів підприємств</p>
--	--

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов’язковим. Дисципліна, після вибору, є обов’язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти повинен обов’язково бути присутнім на заняттях, а у випадку відсутності з будь-яких причин на занятті повинен ліквідувати заборгованість з лекційного та практичного матеріалу.

Здобувач вищої освіти під час навчального процесу та вивчення дисципліни повинен дотримуватись академічної доброчесності стосовно виконання самостійної роботи. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське

право і суміжні права. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, що передбачені робочою програмою.

Здобувач вищої освіти повинен з'являтися на заняття за розкладом, вчасно (згідно розкладу занять) та завершувати його згідно графіку навчального процесу. Під час занять здобувач вищої освіти не повинен користуватись мобільним телефоном. Обов'язковим є виконання всіх практичних завдань. Якщо здобувач вищої освіти виконує практичне завдання несвоєчасно без поважних на те причин, то викладач приймає його в позаурочний час, знижуючи бали за виконання практичного завдання на 30 відсотків.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

1. Інформаційний контент навчальної дисципліни

Важливість вивчення навчальної дисципліни. Великий, середній та малий бізнес є структурним елементом ринкової економіки, її найчисленнішим і найпоширенішим сектором. Тому, у професійній підготовці майбутніх спеціалістів, які працюють в ринкових умовах, опанування знань і навичок у сфері фінансів підприємств різних форм бізнесу, набуває першочергового значення. Майбутні спеціалісти повинні володіти методами забезпечення фінансовими ресурсами діяльності підприємств; уміти знаходити резерви збільшення доходів, прибутків і рентабельності суб'єктів підприємництва; здійснювати контроль за ефективним розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємств різних форм бізнесу.

Сфера професійного використання знань навчальної дисципліни: керівник малого підприємства, фінансовий менеджер, фінансовий директор, кризи-менеджер, бухгалтер, аудитор, фінансовий аналітик, податківець, оцінщик вартості майна, керівник (спеціаліст) служби економічної безпеки підприємства, керівник (спеціаліст) консалтингової фірми.

Вивчивши дисципліну Ви зможете:

- визначати оптимальні внутрішні й зовнішні джерела фінансування діяльності підприємств різних форм бізнесу;
- визначати суми платежів по податках і зборах;
- складати фінансові плани (бізнес-плани) діяльності суб'єктів підприємництва;
- здійснювати взаємовідносини з фінансовими органами, банками, партнерами по бізнесу, виробництву;
- визначати потребу в кредитах банку та оцінювати кредитоспроможність підприємства;
- оцінювати санаційну спроможність підприємства та прогнозувати можливе настання його банкрутства;
- розробляти заходи щодо фінансового оздоровлення суб'єктів підприємництва різних форм бізнесу.

2. Перелік тем та анотації навчальної дисципліни:

Тема 1. Основи організації фінансів підприємств різних форм бізнесу. Поняття та особливості фінансів підприємств різних форм бізнесу. Державна підтримка малого бізнесу. Критерії та особливості прийняття фінансових рішень на підприємствах різних форм бізнесу. Сутність і функції фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи на підприємствах. Особливості та завдання управління фінансами підприємств різних форм бізнесу.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств. Сутність грошових розрахунків підприємств. Безготівкові й готівкові розрахунки. Проведення касових операцій. Види банківських рахунків та порядок їх відкриття. Форми безготівкових розрахунків. Принципи організації розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств різних форм бізнесу.

Тема 3. Порядок формування та використання прибутку підприємств. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємств різних форм бізнесу. Порядок формування прибутку підприємства. Прибуток від реалізації продукції та його формування. Методи розрахунку прибутку від реалізації. Сутність і методи обчислення рентабельності. Розподіл прибутку підприємства. Використання чистого прибутку підприємств різних форм бізнесу.

Тема 4. Оподаткування суб'єктів підприємництва. Сутність оподаткування підприємств. Види податків, що сплачуються підприємствами різних форм бізнесу та їх вплив на фінансово-господарську діяльність. Оподаткування підприємств бізнесу, що перебувають на загальній системі оподаткування. Сутність та порядок дії спрощеної системи оподаткування. Особливості, необхідність та методи визначення податкового тягара для підприємств. Податкове планування на підприємствах різних форм бізнесу.

Тема 5. Кредитування бізнесу. Необхідність та сутність кредитування бізнесу. Особливості та необхідність залучення кредитів. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам різних форм бізнесу. Банківське кредитування підприємств. Види банківського кредиту та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Порядок погашення банківського кредиту підприємством. Небанківське кредитування підприємств різних форм бізнесу.

Тема 6. Бізнес-планування на підприємстві. Розробка фінансової стратегії підприємств бізнесу. Зміст, завдання та методи бізнес-планування на підприємстві. Зміст фінансового плану підприємства та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового планування. Порядок складання бізнес-плану підприємств різних форм організації бізнесу.

Тема 7. Ризики та страхування в бізнесі. Сутність та види підприємницьких ризиків у бізнесі. Функції підприємницьких ризиків та їх ідентифікація. Класифікація фінансових ризиків. Управління фінансовими ризиками на підприємствах різних форм бізнесу. Сутність та необхідність страхування в бізнесі. Організація страхової діяльності на підприємствах різних форм організації бізнесу.

Тема 8. Фінансова санація та банкрутство підприємств різних форм бізнесу. Фінансова санація підприємств різних форм бізнесу, її економічний зміст

та порядок проведення. Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. План санації суб'єктів підприємництва. Аналіз причин кризи, сильних і слабких місць на підприємстві. Економіко-правові аспекти санації та банкрутство малих підприємств. Судове врегулювання господарських спорів. Порядок оголошення підприємництва банкрутом. Задоволення претензій кредиторів.

3. Вимоги до написання рефератів

Реферат – одна з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Мета реферату – закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань, отриманих здобувачем вищої освіти в процесі вивчення окремих тем. Написання реферату дає можливість здобувачу вищої освіти навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, інтерпретувати матеріали періодичної літератури, глибше вивчати основні проблеми та особливості фінансової санації та банкрутства підприємств.

Обсяг реферату має бути в межах 10-15 сторінок стандартного формату. Робота над рефератом включає такі етапи: вибір теми, підбір спеціальних літературних джерел та фактичного статистичного матеріалу; консультація з викладачем; передача реферату викладачу для оцінювання або на основі матеріалів реферату зробити усний виступ перед здобувачами вищої освіти всієї групи. Літературу з теми реферату здобувач вищої освіти підбирає самостійно, використовуючи для цього бібліотечний каталог. Консультацію з питань підбору літератури здобувач вищої освіти може отримати у викладача чи у працівників бібліотеки. Особливу увагу слід звернути на спеціальну літературу, що стосується теми, періодичні видання (газети, журнали), наукові статті, передовий вітчизняний і зарубіжний досвід. Слід уникати в роботі книжкових висловів і фраз. Необхідно самостійно формулювати свої думки, не допускати повторень, уважно стежити за тим, щоб у роботі не було суперечностей між окремими її положеннями.

4. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Загальна сума балів за всі види навчальної роботи	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 2-х бальною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Презентація навчальної дисципліни

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с.
2. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 641-р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/641-2013-p>.

Допоміжні

1. Дивеєв-Кириленко О. Р. Проблеми розвитку малого і середнього бізнесу в Україні : монографія М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т. 2-ге вид. випр. і доповн. Т. : ТНЕУ, 2013. 255 с.
2. Карамишева Г. М., А. Г. Новікова. Проблеми кредитування малого та середнього бізнесу в умовах посткризового стану економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 1. С. 34–38.
3. Зоря С. П., Чумак В. Д., Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua>.
4. Мисник Т. Г., Зоря С. П., Чумак В. Д. Теоретичні аспекти фінансових ризиків та управління ними. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 4. С. 92–99.
5. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності : навч. посіб. для студ. вищих навч. Закладів. К. : Видавничий центр «Академія», 2011. 279 с.
6. Фастовець А. А., Фисун І. В. Фінанси малого бізнесу : навч. посіб. К.: Кондор Видавництво, 2013. 302 с.
7. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Оцінка неплатоспроможності підприємств при загрозі банкрутства. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2019. – № 3. – С. 130–137.
8. Чумак В. Д. Організація фінансово-аналітичної роботи суб'єктів малого підприємництва. *Розвиток підприємницької діяльності в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів* : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Хеослн, 18-19 квітня 2019 р. Херсон, 2019. С. 193–195.
9. Чумак В. Д., Шишацька Е. В. Проблеми розвитку малого підприємництва в Україні. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 155–157.
10. Чумак В. Д., Безкровний О. В. Соціальний захист членів особистих селянських господарств: сучасні проблеми здійснення та перспективи удосконалення. *Економіка та сучасний менеджмент: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 12 грудня 2020 р. Київ, 2020. С. 156–158.
11. Чумак В. Д., Безкровний О. В. Оподаткування особистих селянських господарств: сучасні реалії та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/49-2020>.

12. Чумак В. Д. Планування та управління грошовими потоками суб'єктів підприємництва. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору* : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 24 березня 2021 р. Полтава, 2021. С. 391–394.

13. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінансово-аналітична робота на малих підприємствах та напрями її удосконалення. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 21 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 651–655.

14. Чумак В. Д. Управління дивідендною політикою підприємства. *Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах*: матеріали III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 15-16 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 283–286.

15. Чумак В. Д., Голіченко В. О. Організація та значення фінансово-аналітичної роботи на малому підприємстві. *Innovations and prospects of world science*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Ванкувер, Канада, 4-6 листопада 2021 р. Ванкувер, 2021. С. 821–826.

16. Чумак В., Норка А., Сутність та проблеми функціонування суб'єктів малого підприємництва. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VIII всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 91–93.

17. Nekrasenko, L., Pittman, R., Doroshenko, O., Chumak, V., Doroshenko, A. (2019). Grain logistic sin Ukraine: themain challenges and effective ways to reach sustainability. *Economic Annals-XXI*, 178(7-8), 70-83.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт журналу «Дебет-кредит»: <http://dtkr.com.ua/?lang=ukr>.
2. Офіційний сайт журналу «Економіка АПК»: <http://eapk.org.ua/>.
3. Офіційний сайт журналу «Облік і фінанси»: <http://www.afj.org.ua/>.
4. Офіційний сайт журналу «Фінанси України»: <http://fu.minfin.gov.ua/>.
5. Сайт Верховної Ради України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
6. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
7. <http://www.dkrp.gov.ua/> Офіційний сайт Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва.